

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תרומה ב' אדר תש"פ

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 628

פנינים יקרים

ויקחו לי תרומה וכו' (כה, ב) לכאורה יש ליתן טעם למה סמכה התורה פרשת תרומה לפרשת משפטים. נראה לומר באופן פשוט שהתורה הקדימה פרשת משפטים לומר לנו מהו המותר והאסור בדיני ממונות, ורק לאחר מכן ביקש מאיתנו התרומה, ללמדנו שביותר יש להזהר שהתרומה תהיה דווקא מממון כשר. (אמרי יהודה)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) ולא כתוב ויתנו, שהגמ' בקדושין אומרת (ו, ע"א) דבאדם חשוב חשיבה הניתנה כמו הלקיחה, כדומה ואקחה פת לחם וסעדו לבכם (בראשית יח, ה) דהל"ל ואתנה פת לחם, אלא שאברהם החשיב את המלאכים כנ"ל. (נעם מגדים)

ויקחו לי (כה, ב) פרש"י לי לשמי, דקשה דהוי ליה למימר ויתנו ופרש דעל ידי צדקה נעשה יחוד על ידי הנותן והמקבל כך שגם הנותן יכוון לבו לי לשמי, כנ"ל. (אמרי פנחס בשם רבי זוסיא זצ"ל)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) היינו שכל איש צריך ליקח לעצמו מדות טובות לעבוד בהם הבורא ברוך הוא. מכל אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי - היינו מן התאוות החיצוניות אשר היצר מסיתו לאהבה ויראה רעה מאותה המדה יקח לעצמו לאהוב הבורא ברוך הוא וכן שאר המדות. (בעש"ט)

ויקחו לי תרומה (כה, ב) אפשר לומר בדרך הלזו דיש נדיב שמפריש מעשרו ונדבתו והוא מזומן אצלו טרם יבא העני או הגבאי, וכשיבא העני והגבאי יתן לו משם והוא דרך נקל וטוב. וזה הרמז אם יקחו לי תרומה שיפרישו הפרשה טרם יבא העני או הגבאי אז יהיה קל שמאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. (חומת אנך)

ועצי שטים (כה, ה) פירש רבי תנחומא יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר והביא ארזים למצרים ונטעם וצווה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים (רש"י) לכאורה יש להקשות מדוע היה צריך יעקב אבינו לכל המירחא הזאת? והנראה שאף על פי שבודאי הקב"ה היה מזמין להם כל הנצרך להם לעבודת המשכן בדרך שאמרו בגמ' (יומא עה) לגבי אבני שוהם ואבני מלואים, מכל מקום כל מה שאפשר לעשות על ידי השתדלות מעשית עדיפה על מה שהשיגו בדרך נס. ועיין אור החיים הק' (להלן בפסוק ו) וזת"ד כתבו אבני שוהם ואבני מלואים בסדר אחר כל ה"א מינים כי אבני השוהם והמלואים היו פחותים בדרגה מהנדרים והנדרות ודו"ק. (אמרי יהודה)

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ה) ביאור הדברים על דרך אמרת חז"ל (ברכות ו) כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו. וזהו ועשו לי מקדש לקבוע מקום לומר שהשכינה הוא בשביל המקום ולא מצד עצמם ואז ושכנתי בתוכם דייקא כי זה מורה על ענותנותם כמש"כ ואת דכא אשכון. (ייטב לב)

אמתים וחצי אורכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו (כה, י) מדקדק בעל הטורים שכל מדות הארון היו שבורות ולא היה כן בשאר הכלים, ויש לומר שבארון היתה העדות היינו התורה. ועל כן לא היו המדות בארון שלמות לרמוז שע"י התורה מבינים שעדיין לא הגיעו לשלמות ההשגה ויש עוד יותר ויותר. (מהר"ד מבעלזא)

וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו (כה, יא) בברכת החודש מבקשים שתחדש עלינו וכו' חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא וכו' שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים. כפלות זה אפשר לומר בדרך רמז דהנה אמרו חז"ל (יומא עב) כל תלמיד שאין תוכו כברו אינו ת"ח ואמרו שם שהוא נתעב. הכוונה בזה שגם שמבקשים על התורה מבקשים שוב על יראת שמים כדי שלא יהיה למודו כירבעם בן נבט...

(המגיד הירושלמי רב"צ ידלר)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

נפש ע"פ שיחת הרא"ש ל"ל ע"ק פרשת תולדות נ"ב ע"א אחז החברים

פתח הרב בענין המשכן, למה אמר הרבש"ע לבנות משכן מקרשים וכדומה, ואמר דכדי שיוכל להיות השראת השכינה הורה הרבש"ע שידעו היכן הוא נמצא דייקא בתוך ה"בלטה" הקרשים, שם הוא מקום השראתו יתברך, ולכן היו יכולים לצפותם זהב, כי בפנימיותם ידעו הקרשים כי הם סתם קרשים ולכן יכלו להיות מצופים זהב. כמו"כ זהו הכוונה במה שהרבש"ע ציווה שיעשו יריעות עיזים על המשכן.

דהרי ידוע דעיזים אין מרמזים על הצד הטוב, וכמו שהקריבו שעיר לעזאזל וכן שעירי חטאת בר"ח וימים טובים הכל היה לצד הקליפה וכמ"ש בספרים, וכן במציאות אין להם ריח טוב, וא"כ למה הרבש"ע ציווה לעשות מזה כיסוי למשכן,

ההסבר הוא, דהרי כתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, דהיינו דהמשכן הוא כדוגמת האדם, וכמו שהאדם הוא נוצר מטיפה סרוחה וכל פנימיותו היא סרוחה וכידוע, כן ציווה הרבש"ע לעשות יריעות עיזים במשכן, כדי שיראו שהשראת השכינה היתה דווקא שם, במקום נמוך כזה. וכמו שכתוב "במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו", דהיינו היכן הוא מקום השראת השכינה. במשכן שהיה עשוי מקרשים פשוטים ומכוסה בעורות עיזים מסריחים, ללמדך שהיכן שנמצאת השפלות זהו מקום הענווה, דהיינו שהרבש"ע משפיל עצמו להיראות שם דייקא.

וזה ג"כ דרכו של הרבש"ע אל כל אדם,

שהוא משפיל עצמו לשמוע את בקשות האדם אף שהוא שפל כל כך ומאוס, אך רק כשהאדם חי כך הוא מוצא את הרבש"ע מאזין אליו, ואיך שהרבש"ע מתנהג עם האנוש בכל כך הרבה רחמים וחסדים מרובים.

האדם צריך לדעת דכמו שהרבש"ע הוא "נצח" של הטוב והחסד שבעולם, כך האדם הוא ה"נצח" של הרע בעולם, כי אין האדם משתנה כלל וכלל, וכל המידות המגונות והרעות שיש בכל החיות והבהמות הכל נמצא אצל האדם וא"א כלל לשנותו, וברגע שהאדם מגיע להכרה זו שהוא "נצח" של הרע, אז יכול להתדבק עם ה"נצח" של הקדושה דהיינו הרבש"ע באור האין סוף, דהרי המחיה של ה"נצח" של הרע זה ג"כ הרבש"ע אך בדרך אחוריים, ואולם ברגע שהאדם גילה זאת שהוא ג"כ יונק מה"נצח" האמיתי הרי הוא כבר מדובק ברבש"ע,

ומה שכתוב שלעתיד לבוא "אעביר את רוח הטומאה מן הארץ" אין הפשט שהאדם יהיה "נצח" של טוב, ישאר בו תמיד ניצוץ רע, וזה משום שא"א שהאדם יתבטל כל כך לרבש"ע עד שיהיה "נצח" של קדושה, כי בהתבטלותו לרבש"ע כ"כ הרי לא יישאר אדם כלל, ואם יש כזה מושג אדם, דהיינו בריאה הנאצלת מהרבש"ע, הרי האצילות הזאת, דהיינו ההפרדה הקטנה הלזו, זה כבר מושג של רע, דהיינו ירידה מהקדושה אל הרע, ולכן לעתיד לבא אף שיהיו כולם יודעים ומכירים את בוראם. אך מ"מ לא

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

שאמרנו שהאדם מוצא שהוא נצחיות של טומאה, וכן הרבש"ע הוא נצחיות של קדושה. וברגע שהאדם מוצא שהוא נצח של רע הרי הוא מגיע לענווה. כי אין האדם מוכן כ"כ מהר להודות שהוא נצח של רע, וכשהוא מודה ומבין זאת היטיב בנפשו, הרי המדה של זה לעומת זה, הרבש"ע שהוא "נצח" של טוב מתגלה אליו בענוותנותו ע"י שהוא מחזיק אותו דהיינו את האדם אף שהוא ה"נצח" של הרע, וזה ענוותנותו של הרבש"ע, שמשפיל עצמו זה לעומת זה את השפלות שמצא האדם בעצמותו. וזהו "השוכן אתם בתוך טומאותם", דאז מתגלה המדה הזאת.

יהיו לגמרי טוב, יהיה ניצוץ רע וכנ"ל. וזהו הפשט מטהר טמאים ומטמא טהורים. דכשהאדם רואה שהוא טמא ומרגיש זאת היטב, דאז זה מטהרו. ואם ח"ו האדם חי שהוא טהור, זה הטומאה הכי גדולה שישנה. דהיינו כשהאדם רואה את ה"נצח" של הטמא שלו, דאז הוא מתבונן מ"מ איך הוא חי, ואז הוא מוצא את הרבש"ע, אך אם האדם חי בטהרה שלו, הרי הוא עצמו רבש"ע, והוא עצמו טהור, ואז הוא בהפרדה הכי גדולה. והוא בטומאה הכי גדולה, השם ירחם. כמו"כ זה הפשט במאמר "במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו", דהנה כמו

נרשם ע"י שיחת הרא"ש אצל תלמידי ע"י אמונת החברים

רבי חנינא בן תרדיון (כידוע). וזה היה ע"י אסתר הצדקת שנכנסה לעמקי הקליפות כדי להוציא הניצוצות דקדושה. (וזכתה שלבסוף בנה דריוש בנה את בית המקדש). ולכן נקראת מגילת אסתר ולא מגילת מרדכי ואסתר, כי זה היה הנס ע"י אסתר שנכנסה לתוך עמקי הקליפות ומסרה שם את נפשה רוחה ונשמתה וכן גופה, והכל כדי לתקן את ניצוצות הקדושה שנפלו שם מישראל וזה לא עשה אף צדיק בצורה כל כך חזקה, ולכן זכתה שיקרא על שמה, (ולכן אין זה מתבטל לעולם!).

פתח והסביר להרג"ס על מה שקשה למה היתה צריכה הגאולה בזמן מרדכי ואסתר להיות דווקא ע"י שאסתר תתחתן עם אחשוורוש וע"י כך תצמח הישועה, ותי"ע"ז, כי בסעודת אחשוורוש כלל ישראל נהנה מסעודתו, ובאמת היה שייך שיאכלו בלי להנות כמי שכפאו שד, אך ע"י ש"נהנו" מסעודתו, הכניסו הקליפות בתוכם ממש, ולא היה עצה אלא ליכנס בתוך הקליפות ולהוציא משם היניקה שינקו מהקדושה. (וכמו במעשה דשכם בן חמור שדינה הצדקנית ינקה ממנו נשמת רבי חנינא בן תרדיון כמו שכתוב והארץ רחבת ידים ר"ת

המשך פנינים יקרים

ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד (כה, ל) איתא בש"ק על התורה שיזכור אדם כשאוכל בכל לעיסה בהבורא ברוך הוא עי"ש. וזהו שאמר הכתוב ונתת על השלחן לחם שרומז על כל מיני מאכל שתזכור פנים לפני תמיד. פנים לשון פנימיות, רצה לומר שהפנימיות שלך יהיה לפני תמיד שתזכור תמיד בהבורא ברוך הוא. (דודאים בשדה)

והבאת את הבדים במבעות על צלעות הארון לשאת את הארון בהם. ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך (כה, טז) נראה לי הנה הבדים אשר ינשא בהם הארון מורים על מחזיקי תורה והם נושאי הארון. הרמז בזה ממש"כ לא יסורו הבדים ממנו, אף בעת שאין צורך הארון להיות נישא שכבר מצא הראוי לו כפי צרכו, מכל מקום יש להמחזיק חלק בעשיית הפעולות הטובות ונוצר תאנה יאכל פריה. עוד מרומז שיהיו הבדים נתונים בארון טרם שהיה ניתן בארון העדות כדי למלאות כריסם מעדנים לצרכי גופם להיותם ראויים לעשות חיל בתורה. (משיב דברים)

ועשית מנורת זהב טהור וכו' (כה, לא) נראה לי בס"ד גופה של מנורה נר האמצעי רומז ליום השבת וששה קנים רומזים לששת ימי החול, דידוע מה שכתב רבנו האריז"ל מיום רביעי מתחילים לעשות הכנה לשבת ואחר השבת שהם ימים א.ב.ג הם השארית נר"ג מקדושת השבת. לזה אמר וששה קנים יוצאים מצדיה של גוף המנורה וכו'. (בן איש חי)

זהב טהור מקשה אחת (כה, לו) חיובי האדם נחלקים לשני מדרגות חיובים שבין אדם למקום וחיובים שבין אדם לחבירו וזה קשה יותר. רמז ממה שכתוב מקשה אחת דבר אחד שקשה למצוא והוא זהב טהור שיהא זהבו של אדם טהור בלא רמאות בלא גזילה גניבה רבית וכו'. (דרשות מהר"מ שיק)

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה (כו, כח) הברית הוא הלב המתכן וממצע את המדות, וידוע שצריך להפוך מדה רעה לקצה האחרון שתתהפך לטוב ואז יוכל לבא אל הממוצע, וזה שנאמר והברית התיכון, רצה לומר שהברית הממוצע מברית לתקון המדות מהקצה אל הקצה כדי להגיע אל הממוצע. (צמח ה' לצבי)

לכל כלי המשכן בכל עבודתו (כו, יט) רצה לומר שכל הכלים של המשכן הכל כפי כל עבודתו שצריכים בכל עבודה לתקן הכלי הנוגע לה. וכשיתקן הכלי אז יבנה בית המקדש בב"א. (מבשר צדק)

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת (כה, ב) אהרן היה מצוין במעשיו ולא היה צריך שהבגדים יזכירו לו מעשיו המצוינים כך שהבגדים היו לכבוד ולתפארת גרידא... (משיב דברים)

וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה-אחת בשנה יכפר עליו (ל, י) יש לרמז דאיתא בשבועות (ה, ע"ב) כפרה זו לא תהיה אלא פעם אחת בשנה שאם הכהן הגדול יעמוד על משמרתו ויכפר אחת בשנה כראוי וכיאות אז אחת בשנה יכפר ולא יצטרך עוד כפרה בכל משך השנה כי עבודתו ותפלתו של הכה"ג יועיל שלא יארע שום תקלה ומכשול בכל המזן בית ישראל וגם לא יהיה צורך ביסורים ובמיתת צדיקים כי עבודתו השלמה של הכה"ג יועיל, ודו"ק. (תורת מהרי"ן)

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט (ל, ט"ז) מי שהוא עשיר לא ירבה - ירבה את בחינת 'לא', שיחשוב בדעתו כאלו אין לו כלום ולא תהיה לו התנשאות ממה שיש לו עשירות וכו', אבל הדל לא ימעט ר"ל ימעט בבחינת 'לא' שהם חסרונותיו, אדרבה יתחזק ויחשוב כי ב"ה יש לו כל ויקוה אליו יתב"ש שיעזור לו עוד יותר. (כתבי הרמ"מ)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

